

כ"ח בטבת תשע"ג

12 בדצמבר 2012

חוזר מס' 06-2354

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

הנדון: אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים בהוראות הדיווח לציבור

(הוראות הדיווח לציבור)

מבוא

1. ביום 31.12.09 פורסם חוזר מס' ח-06-2253 (להלן – החוזר הראשון), שבמסגרתו הותאמו הוראות הדיווח לציבור, בין היתר, לתקני דיווח כספי בינלאומיים מסוימים בנושא צירופי עסקים ודוחות מאוחדים. בחוזר הראשון נקבע כי תקן דיווח כספי בינלאומי 3 בדבר צירופי עסקים, תקן חשבונאות בינלאומי 27 בדבר דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים ותקן חשבונאות בינלאומי 28 בדבר השקעות בחברות כלולות יאומצו בהוראות הדיווח לציבור.
2. ביום 26.7.10 פורסם חוזר מס' ח-06-2274 (להלן – החוזר השני), שבמסגרתו הותאמו הוראות הדיווח לציבור, בין היתר, לתקן חשבונאות בינלאומי 31 בדבר זכויות בעסקאות משותפות.
3. בחוזר הראשון ובחוזר השני נכללו הבהרות בדבר יישום תקני דיווח כספי בינלאומיים אלה בהוראות הדיווח לציבור.
4. ביום 12.5.11 פרסם ה-IASB את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים הבאים (להלן – התקנים החדשים):
 - א. תקן דיווח כספי בינלאומי 10 בדבר דוחות כספיים מאוחדים (להלן – תקן 10).
 - ב. תקן דיווח כספי בינלאומי 11 בדבר הסדרים משותפים (להלן – תקן 11).
 - ג. תקן דיווח כספי בינלאומי 12 בדבר גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות (להלן – תקן 12).
 - ד. תקן דיווח כספי בינלאומי 27 בדבר דוחות כספיים נפרדים (להלן – תקן 27 המתוקן).
 - ה. תקן חשבונאות בינלאומי 28 (מתוקן) בדבר השקעות בחברות כלולות ובעסקאות משותפות (להלן – תקן 28 המתוקן).
5. התקנים החדשים יחולו מיום 1.1.13 ואילך.
6. בנוסף, ביום 27 בנובמבר 2011 פרסמה רשות ניירות ערך הנחיה הקובעת דרישות גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב.
7. לאור פרסום התקנים החדשים והנחית הרשות, נוצר צורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור. לאחר התייעצות בוועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל עם המפקח על הבנקים ובוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, אני מתקן בזה את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות הדיווח לציבור

8. תקנים 10-12 ותקן 28 המתוקן אומצו בהוראות הדיווח לציבור.
9. בסעיף 1ג.9 הוחלפה ההפניה הקיימת לתקן חשבונאות בינלאומי 27 בדבר דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים בהפניה לתקן 10.
10. בסעיף 12.1ג.9 הוחלפה ההתייחסות לפרשנות 12 של הוועדה המתמדת לפרשנויות בדבר איחוד – ישויות למטרות מיוחדות, בהתייחסות לכך שאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות יטופל בהתאם לסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור.
11. בסעיף 1א.32 הוחלפה ההפניה לתקן חשבונאות בינלאומי 31 בהפניה לתקן 11.
12. נוסף סעיף 2א.32 לסעיף 32 ובו הפניה לתקן 12. כמו כן, בסעיף זה נכללה התייחסות לכך שתאגידים בנקאיים לא יישמו את דרישות הגילוי שנכללו בתקן דיווח כספי בינלאומי 12 לגבי ישויות מובנות שאינן מאוחדות (Unconsolidated Structured Entities), וכן נכללה הפנייה לסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור לגבי הנחיות נוספות בדבר גילוי על ישויות בעלות זכויות משתנות.

דברי הסבר

- א. התיקונים שצוינו לעיל נועדו כדי לשלב את התקנים החדשים בהוראות הדיווח לציבור. תקן 27 המתוקן לא אומץ בהוראות הדיווח לציבור.
- ב. תקן 10 מחליף את הדרישות הקשורות לדוחות כספיים מאוחדים שנכללו בתקן חשבונאות בינלאומי 27 בדבר דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים (כפי שתוקן בשנת 2008) ואת פרשנות 12 של הוועדה המתמדת לפרשנויות בדבר איחוד – ישויות למטרות מיוחדות.
- ג. תקן 11 מחליף את תקן חשבונאות בינלאומי 31 בדבר זכויות בעסקאות משותפות.
- ד. תקן 12 מרכז את דרישות הגילוי לגבי חברות בנות, עסקאות משותפות, חברות כלולות וישויות מובנות שאינן מאוחדות.
- ה. במועד מאוחר יותר נשקול את הצורך להתאים את מתכונת הגילוי בהוראות הדיווח לציבור.
13. בעמוד 696-10 (הוראת שעה בדבר תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון) נוספה דרישה לגילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם אויב כמפורט בהוראה.

דברי הסבר

- התיקון מחיל את הנחיית הגילוי בנושא על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי שאינם "תאגיד מדווח" כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968.

תחולה ותחילה

14. ההוראות שנקבעו בהתאם לסעיפים 8 עד 12 לחוזר זה ייושמו בדוחות לציבור של תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן – תאגיד בנקאי), החל מהדוחות לתקופות המתחילות מיום 1.1.13 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים. אין ליישם ביישום מוקדם את ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר זה. ההוראות שנקבעו בהתאם לסעיף 13 לחוזר זה ייושמו בדוחות לשנת 2012 ואילך.
15. תאגיד בנקאי ימשיך לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בהוראה זו באופן שוטף, בהתאם למועד התחילה ולהוראות המעבר שיקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים

שיפורסמו בנושאים אלה, בהתאם לעקרונות האימוץ שפורטו בחוזר ח- 2253-06 ובהתאם להבהרות של הפיקוח על הבנקים.

16. תאגיד בנקאי המתקשה ביישום הוראה זו, יפנו אל מר עידו גליל, מנהל יחידת דיווח כספי. האמור מתייחס גם לקשיים הקשורים ליישום לראשונה, להצגה למפרע של מספרי השוואה, ולנושאים שטופלו בתקן דיווח כספי בינלאומי 1.

17. שינויים בטיפול חשבונאי בפריטים קיימים בשל אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים :

עם יישום תקן דיווח כספי בינלאומי בנושא מסוים, במידה שלפי הוראות המעבר של התקן נדרש ליישמו על עסקאות קיימות, תאגיד בנקאי יבדוק מהו הטיפול החשבונאי המתאים, בהתאם לתקן, בכל העסקאות הקיימות המטופלות לפי תקן זה. במצבים שבהם תאגיד בנקאי הגיע למסקנה לפיה ראוי לשנות באופן מהותי טיפול חשבונאי שיישם בעבר לגבי נושא מסוים, עליו לבחון היטב האם מתקיימים התנאים המצדיקים שינוי בטיפול החשבונאי, או האם נדרש לטפל בשינוי כתיקון של טעות. יש לפנות למנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית במקרה של ספק, ובכל מקרה שבו הוחלט על תיקון של טעות.

עדכון הקובץ

18. מצורפים להלן דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון :

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(12/12) [14] 661-14	(4/11) [13] 661-14
* (4/11) [11] 661-14.1	(4/11) [11] 661-14.1
(12/12) [3] 661-14.2	(5/12) [2] 661-14.2
* (12/11) [2] 661-14.3	(12/11) [2] 661-14.3
* (3/12) [1] 662-11.4	(3/12) [1] 662-11.4
(12/12) [15] 662-12	(4/11) [14] 662-12
* (1/08) [2] 696-9	(1/08) [2] 696-9
(12/12) [3] 696-10	(11/11) [2] 696-10
(12/12) [2] 699-102	(12/12) [1] 699-102

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

בכבוד רב,

דוד זקן

המפקח על הבנקים

- ד. אין חובה לציין בדוחות הכספיים סכומים נומינליים, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בהוראות אלה.
- ה. המידע לצורכי מס על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים, בדוח המתפרסם לציבור, יוצג על בסיס לא מאוחד, במתכונת הדוגמה בתוספת ג'1 להוראות אלה. כמו כן, תאגיד בנקאי יערוך מידע לצורכי מס על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים על בסיס לא מאוחד, במתכונת הדוגמה בתוספת ג'2 להוראות אלה. גם מידע נומינלי זה יבוקר על ידי רואה חשבון ויימסר לרשויות המוסמכות (כגון נציבות מס הכנסה) על פי דרישתן. על התאגיד הבנקאי לציין במפורש את המטרה של הכללת נתונים אלו. כמו כן, על התאגיד הבנקאי לפרט בביאור את כללי החשבונאות ששימשו להצגת נתונים אלה, במידה וקיימים הבדלים משמעותיים בינם לבין הכללים שיושמו בדוחות הכספיים, למעט ביאור זה.

8. ציון סכומים

פרט שיש לכלול בדוח הכספי, הניתן לכימות כספי לרבות באומדן סביר, יוצג לגבי הסכום המתאים אלא אם כן נאמר אחרת בהוראות אלה.

9. צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים

- א. דוח כספי של תאגיד בנקאי לרבות תאגיד בנקאי בבעלות מלאה של חברה אחרת, לא יפורסם ולא יוצג אלא יחד עם דוח כספי מאוחד של התאגיד הבנקאי עם החברות שיש לאחדן לפי כללי החשבונאות וכן ההיפך.
- ב. דוחות מאוחדים ייערכו לפי הוראות אלה, בשינויים המחוייבים.
- ג. בוטל.
- ג1. תאגיד בנקאי יישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 3 בדבר צירופי עסקים ואת תקן דיווח כספי בינלאומי 10 בדבר דוחות כספיים מאוחדים. ביישום תקנים אלה יחול האמור להלן:
- 1) תאגיד בנקאי יישם את ההנחיות בדבר צירופי עסקים שבפרק 10A בהוראות ה-OCC (Bank Accounting Advisory Series), כל עוד הן אינן סותרות את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.
- 2) תאגיד בנקאי יישם עמדות רשמיות שפורסמו באתר האינטרנט של רשות ניירות ערך, המתייחסות לצירופי עסקים, שליטה והשפעה מהותית הרלוונטיות לחברות ציבוריות המיישמות תקני דיווח כספי בינלאומיים.

- 4) תאגיד בנקאי ישתמש במבחנים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, לצורך קביעה האם קיימת שליטה, כל עוד לא נקבעו בתקינה הבינלאומית מבחנים ספציפיים הסותרים אותם.
- 5) תאגיד בנקאי ימדוד שווי הוגן של נכסים והתחייבויות בצירוף עסקים בהתאם להגדרת שווי הוגן בהוראות הדיווח לציבור.
- 6) תאגיד בנקאי יטפל בצירופי עסקים של חברות שנמצאות תחת שליטה משותפת לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.
- 7) תאגיד בנקאי ימדוד בצירוף עסקים זכויות שאינן מקנות שליטה לפי השווי ההוגן במועד הרכישה. תאגיד בנקאי יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית במצבים בהם הוא סבור כי אין זה מעשי למדוד את השווי ההוגן של הזכויות שאינן מקנות שליטה.
- 8) תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בדבר מדידה לאחר צירוף עסקים של אשראי וניירות ערך אשר נרכשו בצירוף עסקים (או בדרך אחרת), כאשר במועד הרכישה איכות האשראי שלהם כבר הידרדרה.
- 9) לעניין הטיפול בהתחייבויות תלויות, לרבות הפרשה לשינוי מבני, במקום ההפניות בתקן דיווח כספי בינלאומי 3 לתקן חשבונאות בינלאומי 37 יבואו הפניות לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, בהתאם לסעיף 47 להוראות הדיווח לציבור.
- 10) תאגיד בנקאי יטפל בהתחייבויות או בנכסים המתייחסים להסדרי הטבת עובד של התאגיד הנרכש על פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל והוראות הדיווח לציבור, כל עוד לא אומצו בהוראות הדיווח לציבור תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושא.
- 11) אם נותרה בצירוף עסקים יתרת עודף עלות שלילי מהותית שלא יוחסה, לאחר שבוצעה בדיקה נוספת של הייחוס לנכסים ולהתחייבויות של הישות הנרכשת, תאגיד בנקאי יפנה למנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים לקבלת הנחיה מקדמית, תוך פירוט נהלי ייחוס השווי ההוגן לנכסים ולהתחייבויות שנקטו והנסיבות הספציפיות הגורמות לו להסיק כי במקרה זה קיים מוניטין שלילי.
- 12) למרות האמור בתקן דיווח כספי בינלאומי 10, איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות יטופל בהתאם לסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור.

ד. חברות נכסים וחברות שרות שלכל אחת מהן יש עיסוק יחיד תיכללנה במסגרת הדוח הכספי של התאגיד הבנקאי (לא מאוחד) באיחוד מלא בהתקיים התנאים כדלקמן:

31. אשראי לממשלה

- א. בסעיף זה תיכללנה הפקדות באוצר הנובעות מכספי תכניות חסכון והנפקות של איגרות חוב וכן סכומי המענק שהאוצר התחייב לשלם בגין תוכניות חסכון.
- ב. כאשר הסעיף כולל אשראי לממשלות זרות, הוא ייקרא "אשראי לממשלות", תוך ציון בביאור של סכום האשראי לממשלות זרות.
- ג. בביאור ימויין האשראי לפי דוגמת הביאור בתוספת. בסעיף "אשראי אחר" בביאור, תיכללנה הפקדות באוצר כנגד פיקדונות במטבע חוץ.

32. השקעות בחברות מוחזקות

- א. תאגיד בנקאי יישם את תקן חשבונאות בינלאומי 28 בדבר השקעות בחברות כלולות. ביישום תקן זה יחול האמור להלן.
 - 1) על מנת לקבוע אם קיימת השפעה מהותית בחברה מוחזקת, תאגיד בנקאי יישם את המבחנים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב, כל עוד לא נקבעו בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים מבחנים ספציפיים הסותרים מבחנים אלה.
 - 2) תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב המתייחסים למעבר להשפעה מהותית בחברה בה היתה לתאגיד הבנקאי השקעה קודמת, ולגידול בשיעור ההחזקה בחברה כלולה.
 - 3) בכל מקום שבו קיימת הפניה בתקן חשבונאות בינלאומי 28 ל"תקן דיווח כספי בינלאומי 3", תבוא הפניה ל"תקן דיווח כספי בינלאומי 3 והוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו".
- 1א. תאגיד בנקאי יישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 11 בדבר זכויות בהסדרים משותפים. ביישום תקן זה תאגיד בנקאי יערוך את ביאור 6, השקעות בחברות מוחזקות, בהתאם לנסיבות הקיימות אצלו. במידת הצורך יוסיף תאגיד בנקאי מידע על הנדרש במתכונת ביאור 6 כדי למלא אחר דרישות התקן.
- 2א. תאגיד בנקאי יישם את תקן דיווח כספי בינלאומי 12 בדבר גילוי בדבר זכויות בישויות אחרות. תאגיד בנקאי לא יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתקן דיווח כספי בינלאומי 12 לגבי ישויות מובנות שאינן מאוחדות (Unconsolidated Structured Entities). להנחיות בדבר גילוי על ישויות בעלות זכויות משתנות ראה סעיף 22 להוראות הדיווח לציבור.
 - ב. בסעיף זה ייכללו מניות שיש לטפל בהן לפי שיטת השווי המאזני בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, תשלומים על חשבון המניות, כתבי אופציה, ניירות ערך המירים, כתבי התחייבות נדחים והלוואות בעלים בחברות מוחזקות אשר אינם מוחזקים למסחר). כן ייכללו בסעיף זה הטבות שנתן או קיבל תאגיד בנקאי מתאגידים שבשליטתו לפי השיטה שנקבעה בסעיף 80ב.
 - ג. מניות המוחזקות כאמור לעיל יטופלו חשבונאית על בסיס שיטת השווי המאזני, בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים. ניירות ערך המירים וכתבי התחייבות נדחים ייכללו לפי השיטה שנקבעה לגבי איגרות חוב מוחזקות לפדיון או זמינות.

(ג) בוטל.

(ד) בוטל.

(ה) יצינו חברות קשורות וסניפים בחו"ל, שעסקיהן מהותיים לתאגיד הבנקאי ויובא תיאור תמציתי של השלכות דיני המס החלים, תוך התייחסות לקיומה של אמנה למניעת כפל מס.

(ו) בוטל.

(ז) אם קיימים הפסדים צבורים לצורכי מס, תצוין יתרתם ויצינו סכומי המסים הנדחים שהוכרו בגינם בדוחות הכספיים.

28. סיכונים סביבתיים ודרכי ניהולם

יינתן פירוט של הסיכונים הסביבתיים ודרכי ניהולם, אם וכאשר רלוונטי ומהותי, בהתאם לאמור בסעיף 28 בתוספת הראשונה לתקנות ניירות ערך (פרטי התשקיף וטיוטת התשקיף – מבנה וצורה), התשכ"ט – 1969.

29. מגבלות ופיקוח על פעילות התאגיד הבנקאי

(א) יפורטו בתמצות מגבלות על פי דין או הסדרים חוקיים הנוגעים לחלק מהותי בפעילות התאגיד הבנקאי ומשפיעים עליו באופן מהותי, בכפוף לאמור לעיל בסעיף 9(2), תוך ציון מקורן של הגבלות אלה, כגון:

(1) כפיפות הפעילות לחוקים ספציפיים;

(2) פיקוח על מחירים על פי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח – 1957;

(3) רישיונות עסק;

(4) הגבלים עסקיים;

(5) בוטל.

(6) בוטל.

(7) תקינה - עמידה בסטנדרטים על פי מפרט של רשות פיקוח או גוף מוסדי אחר; אם עמידה בתקנים מחייבת פעולות מיוחדות כגון: העסקת מומחה, מכונה מסוימת וכו', תצוין עובדה זו;

(8) בקרת איכות.

(ב) סיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב - תאגיד בנקאי יכלול, לצד הגילוי הנדרש בהתאם לסעיף (א) לעיל, גילוי בהתאם להנחיית רשות ניירות ערך בדבר "גילוי בנוגע לסיכונים ומגבלות עקב קשרים עם איראן או עם האויב" מיום 27 בנובמבר 2011.

30. הסכמים מהותיים

יובא תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים המהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל, אשר התאגיד הבנקאי צד להם, או שלמיטב ידיעתו הוא זכאי לפיהם, כולל הסכמים שהיו בתוקף בתקופה הנסקרת או שהשפיעו על פעילות התאגיד הבנקאי באותה תקופה.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2353 מיום 23/12/2012 ("תוספת ג'- שיעורי הכנסה והוצאה") - המשך

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
*(6/08) [2] 691C-12	(6/08) [2] 691C-12
(12/12) [3] 691G-4.1	(12/08) [2] 691G-4.1
*(6/09) [2] 691G-5	(6/09) [2] 691G-5
*(12/12) [2] 699-98	(12/12) [2] 699-98
(12/12) [2] 699-99	(12/12) [1] 699-99
(12/12) [1] 699-100-102	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2354 מיום 23/12/2012 ("אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים בהוראות הדיווח לציבור")

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(12/12) [14] 661-14	(4/11) [13] 661-14
*(4/11) [11] 661-14.1	(4/11) [11] 661-14.1
(12/12) [3] 661-14.2	(5/12) [2] 661-14.2
*(12/11) [2] 661-14.3	(12/11) [2] 661-14.3
*(3/12) [1] 662-11.4	(3/12) [1] 662-11.4
(12/12) [15] 662-12	(4/11) [14] 662-12
*(1/08) [2] 696-9	(1/08) [2] 696-9
(12/12) [3] 696-10	(11/11) [2] 696-10
(12/12) [2] 699-102	(12/12) [1] 699-102

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.